

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår ref. AKH/FRJ/MOJ/gjc Deres ref. Saksnr 200801189 Dato 23. februar 2009

Høringsinnspill – Forvaltningsreformen – høringsnotat med lovforslag om fylkeskommunens oppgaver i folkehelsarbeidet

LHLs hovedsynspunkter:

- LHL støtter en lovfesting av at fylkeskommunen må ivareta folkehelse i egen tjenesteyting, forvaltning og planlegging, samt i arbeidet med regional utvikling.
- LHL mener at en mer systematisk innsats i forhold til påvirkningsfaktorer kan blant annet bidra til å redusere sosial ulikhet i helse.
- LHL mener det er viktig med mer innsats på det tobakksforebyggende arbeidet i Partnerskapsamarbeidet, i tillegg til fysisk aktivitet og kosthold.
- LHL mener at fylkeskommunen må ha ansvar for å dokumenterer effekt av de tiltak og tjenester som iverksettes for å bedre folkehelsen.
- LHL forventer at brukermedvirkning på systemnivå skal være en viktig del av det fylkeskommunale arbeidet for folkehelsen.

LHL støtter lovfesting

LHL er opptatt av at folkehelsearbeidet er bredt forankret i mange sektorer, og vi mener det er viktig at ansvar og oppgaver kan legges til flere forvaltningsnivå. Alle sektorer må i sin planlegging og tiltak- og tjenestetilbud ivareta folkehelsehensyn. Det er blant annet viktig med en infrastruktur som legger til rette for fysisk aktivitet, rekreasjon, minst mulig miljøforurensning og gode bo- og servicemiljø.

Den enkelte innbygger må først og fremst nås lokalt med tiltak og tilbud som kan bedre folkehelsen. Derfor må hovedansvaret for å iverksette nasjonal folkehelsepolitikk først og fremst ligge hos kommunene og fylkesmannen. LHL ser imidlertid at det regionale folkevalgte leddet også kan ha en viktig funksjon for folkehelsearbeidet i det enkelte fylke.

LHL støtter derfor å lovfeste at fylkeskommunen må ivareta folkehelse i egen tjenesteyting, forvaltning og planlegging, og at fylkeskommunen får et lovfestet ansvar

for at folkehelse inngår som en del av arbeidet med regional utvikling. LHL støtter også et dette hjemles i en egen lov om fylkeskommunale oppgaver i folkehelsearbeidet.

Spesielle utfordringer

LHL mener det er positivt at det her søkes andre utgangspunkt for arbeidet med å bedre folkehelsen. Vi tror at en mer systematisk innsats i forhold til påvirkningsfaktorer kan bidra til helsefremmende effekter som ikke oppnås gjennom tradisjonelt folkehelsearbeid med utgangspunkt i bestemte sykdommer.

LHL er svært opptatt av en bred samfunnsmessig innsats for å utjevne de sosioøkonomiske helseforskjellene. Hjerte- og lungesykdom er sosialt skjevt fordelt i befolkningen, og det er viktig med erkjennelse av at innsatsen må settes inn bredt og strukturelt for å redusere forskjellene. De bakenforliggende påvirkningsfaktorene som utdanning, arbeid, inntekt, bo- og nærmiljø etc som det pekes på i høringsnotatet, er helt sentrale faktorer for å redusere hjerte- og lungesykdom.

Fylkeskommunen har som tjenesteutøver innen tannhelse, videregående skole og samferdsel en spesiell mulighet til å målrette innsatsen på disse feltene. I tillegg er direkte tiltak i befolkningen for å få til mer fysisk aktivitet, et bedre kosthold og mindre tobakksbruk viktige. Fylkeskommunens innsats gjennom Partnerskap for folkehelse er et godt bidrag til et slikt forebyggingsarbeid. LHL vil oppfordre fylkeskommunene til å fokusere enda mer på det tobakksforebyggende arbeidet i Partnerskapsamarbeidet, i tillegg til fysisk aktivitet og kosthold.

Både gjennom Partnerskap for folkehelse og i den enkelte kommune, må det legges til rette for gode lokale lavterskeltilbud og -tiltak – også med tanke på at de nærmest må være kostnadsfrie for brukeren. Fylkeskommunen må bistå kommunene i planarbeidet for å gjøre dette mulig.

Helseovervåkning og evaluering av tiltak

LHL viser til det som står i høringsnotatet om at: *”Folkehelsearbeidet bl.a. innen regional planlegging, forvaltning og tjenesteyting skal være basert på mest mulig kunnskap over helse- og levekårutfordringene i fylket. Dette innebærer å ha den nødvendige oversikt over helsetilstanden i fylket, sentrale faktorer som er med på å påvirke helsetilstanden, samt hvordan disse er sosialt fordelt i befolkningen.”* LHL mener det er viktig at det fylkeskommunale folkehelsearbeidet bygger på en slik oversikt.

For at folkehelsearbeidet skal gi de resultater som er tilsiktet, er det viktig at alle tiltak får en grundig evaluering etter en viss tid. LHL mener det derfor at fylkeskommunen må ha et ansvar for å dokumentere effekt av de tiltak og tjenester som iverksettes for å bedre folkehelsen. Både forskning på effekt og evalueringer vil kunne målrette folkehelsearbeidet på en bedre måte enn i dag.

Brukermedvirkning

LHL forventer at brukermedvirkning på systemnivå vil være en viktig del av det regionale folkehelsearbeidet. De lovpålagte rådene eller annen representasjonsordning i fylkeskommunene for menneske med nedsett funksjonsevne, bør ha en nøkkelrolle i dette brukermedvirkningsarbeidet. LHL mener først og fremst at brukere fra ulike brukerorganisasjoner må inviteres med i plan- og utviklingsarbeidet, og at brukerrepresentantene skal være med i de ulike planprosessene fra starten.

Med vennlig hilsen
Landsforeningen
for hjerte- og lungesyke

Arne Kjetil Hafstad
styreleder /s/

Frode Jahren
generalsekretær